

Hungarian case text

Judicial Board of Szeged

22 November 2007

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.I.30.372/2007/3.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Szegedi Ítéltábla a Dr. Tuller András ügyvéd (1055 Budapest, Balassi B. u. 25. fsz. 5.) által képviselt (felperes neve, címe) alatti székhelyű felperesnek - a Dr. Varga László ügyvéd (6721 Szeged, Tisza L. krt. 7-9. II/11.) által képviselt (alperes neve, címe) alatti székhelyű alperes ellen vételár megfizetése iránt indított perében a Csongrád Megyei Bíróság 2007. június 6. napján kelt 2.G.40.008/2007/12. számú ítéletével szemben a felperes és az alperes részéről 13., valamint 14. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

ÍTÉLETET:

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezését részben és akként változtatja meg, hogy az alperes a marasztalási összeg után 2006. szeptember 28-tól a kifizetés napjáig minden naptári félév teljes idejére az Európai Központi Bank által meghatározott, az érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes irányadó kamatláb 8 %-kal növelt mértékű kamatát köteles megfizetni.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 20.000,- (Húszezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS:

A peres felek között adásvételi szerződés jött létre, mely alapján a felperes 2002.

szeptember 9-től 2004. év I. negyedévéig az alperes részére 13.277,65 EURO értékű árut szállított. A vételárat tartalmazó számláit az alperesnek megküldte, a vevő azonban vételárfizetési kötelezettségét nem teljesítette.

A felperes módosított keresetében 13.277,65 EURO vételár, valamint 2.191,48 EURO költség és ezek után 2006. szeptember 28. napjától a kifizetésig az Európai Központi Bank által folyamatosan megállapított irányadó bankközi EULIBOR kamatláb alapulvételével meghatározott mértékű késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Előadta, hogy az alperessel szembeni követelés behajtása iránt 450 EURO eljárási díj költsége merült fel, ezt a Német-Magyar Ipari és Kereskedelmi Kamara által kibocsátott számla alapján teljesítette, 1.741,48 EURO megbízási díjat pedig a követelés behajtásával megbízott német cég részére fizetett. Álláspontja szerint a jogvita elbírálása során a német jogot kell alkalmazni, ez következik a nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. számú tvr. 25. § a) pontjának rendelkezéséből, mely szerint adásvételi szerződés esetén az eladó joga, jelen esetben a német felperes joga az irányadó. Miután Németország és Magyarország is részese a Magyarországon az 1987. évi 20. számú tvr-rel kihirdetett Bécsi Vételi Egyezménynek, ezért ennek rendelkezései is irányadóak.

Az alperes a keresetet 10.934,85 EURO követelés tekintetében elismerte, ezt meghaladóan kérte annak elutasítását. Arra hivatkozott, hogy a felek között nem adásvételi szerződés, hanem bizományosi ügylet jött létre, erre figyelemmel a Bécsi Vételi Egyezmény alkalmazása kizárt. A vételár összegét nem vitatta, ugyanakkor a nála maradt eladatlan áru ellenértéke, valamint annak tárolási költsége vonatkozásában beszámítással élt.

Az elsőfokú bíróság ítéletével 13.277,65 EURO és ennek 2006. szeptember 28. napjától a kifizetésig járó, a mindenkori német jegybanki alapkamat 8 %-kal növelt összegű késedelmi kamata és 360.000,- Ft perköltség megfizetésére kötelezte az alperest. Az ítéletet 10.934,85 EURO összegű marasztalásra vonatkozóan fellebbezésre tekintet nélkül előzetesen végrehajthatóvá nyilvánította. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Indokolása szerint a bíróságnak elsődlegesen az alkalmazandó jog kérdésében kellett döntenie. E vonatkozásban a Bécsi Vételi Egyezmény rendelkezéseit vizsgálta abból a szempontból, hogy a perbeli jogügylet az egyezmény hatálya alá tartozik-e vagy sem. Megállapította, hogy az adásvételi szerződés megkötésekor már ismert volt, különböző államokban telephellyel rendelkező felek kötnek egymással szerződést, ezért a közöttük létrejött adásvételi szerződéssel kapcsolatos jogvitában a Bécsi Vételi Egyezmény szabályai irányadók. Az egyezmény 62. cikke értelmében az eladó követelheti a vevőtől a vételár megfizetését, emellett a 78. cikk szerint a vételár után kamatra is jogosult. Elfogadva a felperes álláspontját abban a kérdésben, hogy a perbeli jogvitában a német jog az irányadó, a késedelmi kamat mértékét a német Ptk. (BGB.) 288. § (2) bekezdése alapján állapította meg. Az alperes beszámítási kifogását elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes és az alperes is fellebbezéssel élt. A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és az alperes marasztalásának 2.191,48 EURO és ennek járulékai összeggel történő felemelését

kérte. Másodsorban a javára megállapított perköltség összegének felemelését is indokoltnak tartotta. Hangsúlyozta, okiratokkal igazolta, hogy az alperesi tartozás behajtása érdekében, továbbá a peren kívüli megegyezés, az igény e módon történő érvényesítése körében milyen költségei merültek fel. Az aránytalanul alacsony összegben megállapított ügyvédi munkadíj felemelését is kérte.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a késedelmi kamatot a Ptk. szerinti mértékre kérte leszállítani. Álláspontja szerint a felek közötti jogviszonyra a magyar jog szabályai az irányadók, az egyezmény alkalmazhatóságát a felperes nem bizonyította. A szerződéskötés időpontjában nem derült ki, hogy a felek telephelyei különböző államokban vannak, emellett a Bécsi Vételi Egyezmény azért sem alkalmazható, mert a felperes az árut tulajdonjog fenntartással értékesítette, az ilyen típusú adásvételre az egyezmény nem vonatkozik (21. cikk). Mivel az elsőfokú bíróság a jogügyletet a Bécsi Vételi Egyezmény hatálya alá tartozónak minősítette, ezért a kamat mértékét - tévesen - a német jog alapján határozta meg, az egyezmény alkalmazhatósága hiányában azonban a kamat mértéke tekintetében is a magyar jog rendelkezései az irányadók. A pervesztesség és pernyertesség arányára figyelemmel a perköltség összegének 290.000,- Ft-ra történő leszállítását kérte.

A felperes fellebbezése alaptalan, az alperes fellebbezése részben alapos.

Az alkalmazandó jog kérdésében az elsőfokú bíróság álláspontja helytálló, a perbeli jogvitát a német jog rendelkezései szerint kellett elbírálni. Miután Németország és Magyarország is részese a Bécsi Vételi Egyezménynek, így az egyezmény rendelkezései bármelyik fél jogának alkalmazása esetén irányadók. Tény, hogy az alperes a vételár fizetési kötelezettségének nem tett eleget, késedelembe esett, ezzel szerződésszegést követett el.

A kötelezetti késedelem objektív szankciójaként az alperes késedelmi kamatot köteles fizetni (78. cikk), mely késedelmi kamat kárátalány szerepet tölt be, főszabály szerint teljes mértékben kompenzálja a szerződésszegés miatti hátrányokat.

Az egyezmény 74. cikke értelmében a jogosult követelheti a szerződésszegéssel okozott károk megtérítését is. Az egyezmény a teljes kártérítés elvéből indul ki: a szerződésszegő félnek a tényleges károk mellett meg kell térítenie a károsult elmaradt hasznát is. A 74. cikk ugyanakkor a szerződésszegéssel okozati összefüggésben keletkezett károk megtérítése iránti igényt az ún. előreláthatósági elv alkalmazásával korlátozza. A szerződésszegő félnek azokat a károkat kell megtérítenie, amelyek bekövetkezését a szerződéskötéskor előre látta, vagy amelyet előre kellett volna látnia azon tények és körülmények alapján, amelyekről a szerződésszegés lehetséges következménye körében tudnia kellett. Ez a szabály a szerződő fél szerződésszegéssel kapcsolatos kockázatát a szerződéskötéskor általa ismert vagy felismerhető és előrelátható károkra korlátozza. Előre nem kalkulálható károknak azokat a következményeket tekinti az egyezmény, amelyeket azonos körülmények között más, ésszerűen gondolkodó hasonló személy sem láthatott volna előre (25. cikk).

A felperes fellebbezésében olyan költségeket jelölt meg kárként, amelyek a követelés

bíróság előtti érvényesítése előtt merültek fel. A Pp. 75. § (1) bekezdése értelmében perköltségnek minősül mindaz a költség, ami a felek célszerű és jóhiszemű pervitelével kapcsolatban akár a bíróság előtt, akár a bíróságon kívül merült fel (pl. előzetes egyeztetés költsége). A perköltség viselés körében kellett értékelni a felperes azon költségét, amely azzal összefüggésben merült fel, hogy az előzetes tudakozódás körében a Német-Magyar Ipari és Kereskedelmi Kamarához fordult, ebben a keretben kívánta a jogvitát peren kívül rendezni. Nem vonható ugyanakkor a perköltség körébe az a kiadás, amely a felperesnél amiatt merült fel, mert a követelés behajtásával mást, egy másik német céget bízott meg. A követelés perben történő érvényesítésével („behajtásával”) kapcsolatban felmerült költségek mellett más behajtási költség nem vehető figyelembe, ez az ilyen tárgyú kiadások kétszeres értékelésére vezetne.

Miután az alkalmazandó jog kérdésében az elsőfokú bíróság helyes következtetésre jutott, a késedelmi kamat mértékét is a német jog alapján kellett meghatározni. A Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) általános és különös részi szerződési jogi szabályai kizárólag e törvény hatálya alá tartozó jogviszonyokra irányadók, ezért a német magánjog alkalmazása esetén a Ptk. késedelmi kamat mértékét meghatározó szabályai nem vehetők figyelembe. A BGB 288. § (2) bekezdése szerint a kereskedelmi ügyletekből eredő követelés késedelmes fizetése esetén a kamat mértéke a jegybanki alapkamat + 8 %. A német jog is adaptálta az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló 2000/35/EK irányelvét. Az EK irányelv szerint kereskedelmi ügyletekben - amennyiben a szerződés másképp nem rendelkezik - az adós által fizetendő késedelmi kamat mértéke („törvényes kamat”) az Európai Központi Bank által az adott félév első naptári napja előtt lebonyolított legutóbbi fő refinanszírozási műveletnél alkalmazott kamatláb („irányadó kamatláb”) legalább 7 százalékponttal növelt összege.

Az ítéletábra álláspontja szerint - bármely ország jogát alkalmazva -, ha idegen pénznemben kell teljesíteni a kamatfizetési kötelezettséget, a jegybanki alapkamat kifejezés alatt nem az adott ország jegybankja által meghatározott alapkamatot kell érteni, hanem annak idegen pénznemre vonatkozó megfelelőjét, azaz a teljesítendő pénztartozás pénznemét kibocsátó ország központi bankja által meghatározott irányadó kamatlábat. Az eurozóna azon tagállamai esetében, amelyek részt vesznek már a gazdasági és pénzügyi unió megteremtésének harmadik szakaszában, az előbbiek folytán jegybanki alapkamat alatt az Európai Központi Bank irányadó kamata értendő. Miután a német szabályozás e kamat + 8 % mértékű késedelmi kamat fizetéséről rendelkezik, ezért az alperes kamatfizetési kötelezettségét az ítéletábra ennek megfelelően módosította.

Megjegyzi az ítéletábra, hogy az alperesi álláspont maradéktalan elfogadása - a magyar jog alkalmazása - esetén ugyanezen elvek szerint történhetne a kamat számítása. A Ptk.-nak a kamat mértékére vonatkozó, jelenleg hatályos rendelkezéseit a 2002. évi XXXVI. törvény határozta meg, amely átültette a magyar jogba a már hivatkozott EK irányelvet, így annak a késedelmi kamat mértékét szabályozó 3. cikk (1) bekezdés d) pontját is (Ptk. 688. § c) pont). A magyar szabályozás a jegybanki alapkamat + 7 százalékos mértékű késedelmi kamat fizetéséről rendelkezik. Ezzel összefüggésben a

gyakorlatban már felmerült a kérdés, hogy a törvényes kamat mértéke csak a forintban teljesítendő kamatra vonatkozik, vagy akkor is irányadó, ha a kamatot idegen pénznemben kell megfizetni.

A Legfelsőbb Bíróság - még a korábbi szabályok alapján hozott - határozatában kimondta: idegen pénznemben fennálló kötelezettség késedelmes teljesítése esetén a Ptk-ban meghatározott mértékű kamatot nem lehet figyelembe venni, a magyar jogrendszer egészéből és a Ptk. rendszeréből következően is a Ptk. által meghatározott kamatmérték kizárólag a forintban történő marasztalás esetén irányadó (2000/1/195. sz. Elvi Bírósági Határozat). Az új szabályozás hatályba lépését követően fogalmazta meg a Csongrád Megyei Bíróság Polgári-Gazdasági-Közigazgatási Kollégiuma a 4/2006. (X.27.) kollégiumi véleményt, amelyben úgy foglalt állást, hogy a Ptk. hatálya alá tartozó jogviszonyokban az idegen pénznemben teljesítendő pénztartozás után fizetendő kamat mértékének meghatározása során a jegybanki alapkamat alatt az adott idegen pénznemet kibocsátó ország központi bankja által meghatározott „irányadó kamatlábat (referencia kamatlábat)” kell érteni. Ha a fizetést EUR-ban kell teljesíteni, az irányadó kamatláb az Európai Központi Bank által alkalmazott kamatláb (a kollégiumi vélemény megjelent a Bírósági Döntések Tára 2007/1. számában).

A kollégiumi véleményben kifejtettek az ítélőtábla is osztja. Egy adott állam pénzügyi szuverenitásából az következik, hogy a kibocsátó állam jogosult jogszabályban rendelkezni az adott pénznemet érintő minden lényeges kérdésről, ide értve a pénz használata után fizetendő késedelmi kamat mértékét is. Más állam e körben jogilag értékelhető normatív aktust nem bocsáthat ki. Irányadó kamatként azért kell az adott pénznemet kibocsátó állam jegybankja által meghatározott irányadó kamatot alkalmazni, mert ez tükrözi a szerződés alapján alkalmazandó pénznem jellemzőit, amelyek közé tartozik pl. az infláció. A Magyar Nemzeti Bank által alkalmazott irányadó kamat (jegybanki alapkamat) a monetáris politika közvetett eszköze. Közvetettsége abban áll, hogy a kamatok (és a forgalomban lévő pénz mennyiségének) befolyásolására alkalmas, azt közvetlenül, direkt módon nem határozza meg. A Magyar Nemzeti Bank által meghatározott jegybanki kamat az a kamat, amelyet a jegybank a kereskedelmi bankoknak fizet a nála önként elhelyezett két hetes futamidejű betétek után. A jegybanki alapkamatot a Monetáris Tanács határozza meg, komplex módon a magyar és a nemzetközi gazdaság viszonyait figyelembe véve. Ennek megfelelően a jegybanki alapkamat mértéke azt tükrözi, aktuálisan mit tart a Monetáris Tanács, mint testület a forint állapotáról és a magyar gazdaságról. A Magyar Nemzeti Bank, mint jegybank döntéseinek nem lehet kapcsolata a más állam által kibocsátott pénznemmel, következésképpen a Ptk. 301. §, illetve 301/A §-ban megjelölt jegybanki alapkamat alatt idegen pénznemben történő marasztalás esetén mindig az adott pénzt kibocsátó ország központi bankja által meghatározott irányadó kamatlábat kell érteni. Az EUR-ban történő marasztalás esetén a német jog és a magyar jog szabályozása csupán annyiban tér el a késedelmi kamat mértéke tekintetében, hogy a német jog szerint az Európai Központi Bank által irányadó kamatláb + 8 %, míg a magyar szabályozás szerint az Európai Központi Bank által irányadó kamatláb + 7 % mértékű összegű kamatot kell megfizetnie a kötelezettnek.

A perköltség összegét támadó fellebbezések megalapozatlanok. A felperes az eredeti

5.051.230,- Ft kereseti összeghez képest 67 %-ban bizonyult pernyertesnek, megilleti a lerótt illeték 67 %-a (203.000,- Ft), valamint az arányos ügyvédi munkadíj (205.000,- Ft). Az alperes javára elszámolt ügyvédi munkadíj 1.651.230,- Ft után 100.000,- Ft. Az előbbiek elszámolása után a felperest 308.000,- Ft perköltség illeti meg. Ezen felül elfogadott az ítéletábra indokoltnak a pert megelőző költségekből 52.000,- Ft-ot, így a felperes javára az elsőfokú bíróság által megállapított 360.000,- Ft költség összegének módosítása nem indokolt.

A kifejtettek szerint az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, megfellebbezett rendelkezését részben és akként változtatta meg, hogy az alperes a marasztalási összeg után az Európai Központi Bank által meghatározott irányadó kamatláb 8 %-kal növelt mértékű kamatának fizetésére köteles (Pp. 253. § (2) bekezdés). Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A felperes fellebbezése eredménytelen volt, az alperes fellebbezése részben eredményre vezetett, ezért a Pp. 81. § (1) bekezdése értelmében az ítéletábra a felperest kötelezte az alperes javára másodfokú eljárási költség megfizetésére, az ügyvédi munkadíj összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pont és (5) bekezdés alapján állapította meg.

Szeged, 2007. november hó 22. napján

Szűts Károlyné dr.sk.
a tanács elnöke

. Mányoki Zsolt sk.
előadó bíró

Dr. Hámori Attila sk.
táblabíró